

De Winterkoning

Nieuwsbrief - juni 2024

Inhoudsopgave

Van de redactie	1
Wie-wat-waar in de Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland	2
Uit het Bestuur	2
Oproep Zomerfestival Marquette op 21 juli	4
Praktische vogelapps en -websites	5
Even kennismaken met: Paul Mulder, webmaster en lid redactie	7
Wordt de Koereiger een normale Nederlandse vogel?	9
Zomaar een Torenvalkkast	11
Vogelwaarnemingen Midden-Kennemerland, maart-mei 2024	13
Jeugdvogelclub Midden-Kennemerland	20
Excursieverslagen	20
Agenda van lezingen en excursies, 2^e halfjaar 2024	21

Van de redactie

Bart Romijn

Stap voor stap krijgt de Winterkoning 'nieuwe stijl' gestalte. Onlangs hebben we bij de redactie Elice Jongerius mogen verwelkomen. Het resultaat is direct zichtbaar: Elice heeft de opmaak van deze nieuwsbrief verzorgd. Wij zijn er blij mee! Maar natuurlijk zijn we vooral benieuwd hoe de Winterkoning bij de lezers in de smaak valt. Waarbij we leden aanmoedigen tot het insturen van bijdragen, foto's en suggesties ter verbetering voor volgende nieuwsbrieven. Uiterste datum voor het aanleveren van kopij is de 15e van de betreffende maand (maart, juni, september en december).

In dit nummer speciale aandacht voor diverse vogelapps en een boeiend artikel over de Koereiger!. En verder de vaste rubrieken, zoals Uit het bestuur, Even kennismaken met..., Bijzondere waarnemingen, Excursieverslagen en de agenda voor lezingen en excursies voor het komende jaar en Vogelwaarnemingen Midden-Kennemerland.

Wij wensen jullie veel lees- en vogelplezier!

Onder andere in dit nummer:

Van de redactie

Wie wat waar

Oproep Zomerfestival

Jeugdvogelclub Midden-Kennemerland

Excursieverslagen

Agenda Lezingen en Excursies

Wie-wat-waar in de Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland

De Winterkoning is het Verenigingsblad van de Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland. De werkgroep kent naast het bestuur en de redactie diverse werkgroepen. [Kijk hier voor een overzicht met contactgegevens](#)

Uit het bestuur

Hans Stapersma

Vacatures

Hoewel we de laatste tijd in veel urgente vacatures hebben kunnen voorzien, zijn we toch niet helemaal zonder zorgen. Met name de opvolging van Arie Dekker, onze secretaris die in november wil aftreden, geeft ons hoofdbreken.

Als u beschikt over bestuurlijk talent, visie ten aanzien van de koers van de Vereniging en schrijft u makkelijk, meldt u zich dan aan en kom eens praten over de inhoud en omvang van deze bestuursfunctie. Wees niet te bescheiden of terughoudend!

Verder zoeken we altijd versterking van onze werkgroep Ruimtelijke Ordening waar veel gedaan wordt aan de bescherming van vogels en natuur door beïnvloeding en sturing van ruimtelijke ontwikkelingen in ons grote werkgebied. We zoeken vooral ook versterking in Heemskerk en de omgeving van Beverwijk en Wijk aan Zee.

Tot slot zoeken we nog een tweede webmaster naast Paul Mulder omdat we digitaal steeds meer doen en digitale zekerheid steeds belangrijker wordt.

Leesmap

We ontvangen elk kwartaal de verenigingsorganen van veel van onze zuster-vogelwerkgroepen en andere natuurorganisaties in Noord-Holland en daarbuiten, op papier of digitaal. We hadden vroeger een "leesmap" waarin we elk kwartaal deze documenten verzamelen en handmatig doorgaven aan geïnteresseerde leden. Daar is o.a. door corona de klad in gekomen en we willen dit graag in ere herstellen.

Wilt u lezen wat er speelt bij onze "buren" geef u dan op met naam, adres en email adres bij Hans Stapersma (j.stapersma@gmail.com) en dan komt uw naam op de leeslijst en krijgt u voortaan elk kwartaal die leesmap en direct bij verschijnen ook de digitale "bladen".

Jaarboekje digitaal ontvangen?

Zoals u waarschijnlijk weet werken we op dit moment aan ons eerste **Vogelwerkgroep Jaarboek** (over 2023) als onderdeel van de omvorming van de Winterkoning naar een meer modern, actueel en deels digitaal informatiemedium. Het bestuur ging er een beetje van uit dat de Leden een voorkeur zouden hebben voor een fysiek geprint Jaarboek en dat is ook waar we op dit moment op inzetten maar er is uiteraard de mogelijkheid om daarvan af te wijken en het Jaarboek digitaal te ontvangen. Als u dat wilt dan kan u dat per email aangeven aan Paul Mulder (webmaster@vvgmidden-kennemerland.nl).

De Winterkoning

Nieuwsbrief - juni 2024

*We (het bestuur) zijn niet helemaal zonder zorgen. We zoeken versterking onder andere op digitaal vlak. Lees verder onder **Vacatures**.*

Oeverwaluwen

De Vogelwerkgroep onderzoekt samen met de gemeente Castricum mogelijkheden om een oeverwaluwand te realiseren in de nabijheid van het Alkmaardermeer/Uitgeestermeer.

Het vinden van een goede locatie en het vinden van fondsen zijn natuurlijk voor de hand liggende hobbels die moeten worden genomen. Ook over het jaarlijks onderhoud moet vooraf worden nagedacht.

Het zou mooi zijn als onze Vogelwerkgroep een werkgroep oeverwaluwen in het leven zou kunnen roepen. De minimale werkzaamheden zouden daarbij bestaan uit het in het vroege voorjaar reinigen en prepareren van de eventueel gebruikte pijpen voor het nieuwe seizoen. Dat zou op zijn vroegst pas zijn in het voorjaar van 2026.

Maar.....zo'n werkgroep oeverwaluwen kan natuurlijk ook grotere ambities koesteren, zoals het jaarlijks monitoren van het eventuele gebruik van de wand en mogelijk zelfs van het inventariseren van overige bekende wanden in het werkgebied.

Alles staat of valt natuurlijk wel met of het lukt zo'n wand te realiseren. Het regelen van het jaarlijks onderhoud is één van de factoren is die bepalen of het project kans van slagen heeft. **Geef je op via secretaris@vwgmidden-kennemerland.nl** indien je in de toekomst wel deel zou willen uitmaken van zo'n werkgroep oeverwaluwen.

Hernieuwbare energie enzo

Leden van de werkgroep Ruimtelijke Ordening zijn de laatste maanden – al dan niet samen met de Samenwerkende Vogelwerkgroepen van Noord-Holland (SVN) – druk met nieuwe mogelijke aanlandingslocaties voor elektriciteit en waterstof vanuit de nieuwe windmolenparken op de Noordzee. Castricum en Wijk aan Zee zijn daarbij concrete potentiële aanlandings-locaties in ons werkgebied. De ruimtelijke impact hiervan is heel groot in de operationele fase en nog veel meer in de aanlegfase. Een goed geïnformeerde afweging van plussen en minnen van alle mogelijke locaties inclusief het tracé en de doorvoer naar het achterland is hierbij cruciaal voor goede (= de minst slechte) keuzes.

Daaraan direct gerelateerd is het aanleggen van een nieuwe (bovengrondse) hoge capaciteit 380kV leiding noord-zuid door Noord-Holland-Noord waarvan ook één van de voorkeurstracés door de binnenduinrand langs Castricum en Heemskerk loopt. Vogels op trek gaan daar veel last van krijgen. Hoognodig om de project teams dus te voorzien van zo goed mogelijke informatie over de impact op ons prachtige landschap en de belangen van (trek)vogels.

Vogelwerkgroep houdt het OBC overeind

De Gemeente Castricum had naast de OSC (Overleggroep Strand Castricum) ook een OBC (Overleggroep Buitengebied Castricum). In die overleggroepen konden alle belanghebbenden regelmatig met elkaar van gedachten wisselen en elkaar informeren over zaken aangaande Strand resp. Buitengebied. Zeker de laatste 5 jaar was er echter weinig energie van verschillende belanghebbenden om het OBC in leven te houden. De Vogelwerkgroep heeft er echter steeds voor gepleit dat het juist in deze tijd met die enorme opgaven in het landelijk gebied (stikstof, waterkwaliteit, biodiversiteit, bouwen, etc.) extra van belang was om met elkaar te blijven praten en elkaar in elk geval te informeren.

Na jaren van slepend verval is het laatste half jaar – vooral door toedoen van de Vogelwerkgroep - het OBC gerevitaliseerd met een paar weken geleden weer een eerste bijeenkomst sinds lange tijd. Het werd een drukbezochte, geanimeerde discussie over twee voor deze regio belangrijke onderwerpen in landelijk gebied, namelijk het aanleggen van een nieuwe bovengrondse 380kV leiding (zie ook hierboven) en economisch verantwoord boeren met al die bedreigingen van maar ook kansen voor het boerenbedrijf.

De Winterkoning

Nieuwsbrief - juni 2024

Het zou mooi zijn als onze Vogelwerkgroep een werkgroep oeverwaluwen in het leven zou kunnen roepen. De minimale werkzaamheden zouden daarbij bestaan uit het in het vroege voorjaar reinigen en prepareren van de eventueel gebruikte pijpen voor het nieuwe seizoen. Dat zou op zijn vroegst pas zijn in het voorjaar van 2026.

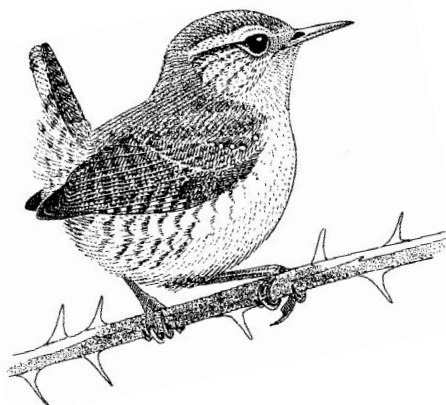
Oproep Zomerfestival Marquette op 21 juli van 12.00 -16.00 uur

Door Meia Bartelsman

Wij als commissie Publieksactiviteiten zijn heel blij dat wij een aantal mensen op deze middag kunnen inzetten voor het zomerfestival 2024 bij Marquette. MAAR we kunnen nog wel 1 of 2 personen welkom heten voor onze VWG stand tussen 12.00 en 15.00 uur.

Dus kan je een uurtje vrij maken voor onze VWG laat even wat van je horen via de mail: publieksactiviteiten@vwgmidden-kennemerland.nl

De middag begint om 12.00 uur (opbouwen vanaf 11.00 uur) en eindigt 16.00 uur. Klaas Pelgrim, Dick Dekker en Meia Bartelsman zorgen voor de opbouw en de aankleding van de kraam vanaf 11.00 uur.

De taak is met name info geven over onze VWG, wat doen we, waar staan we voor. Klaas en ik zijn hard bezig om de nieuwe folder voor die dag geregeld te hebben. Daar staat in hoofdlijnen in waar we mee bezig zijn.

Verder staan onze banners er en 6 vogelkasten, gemaakt door Dick Dekker. We zijn nog in overleg met PWN om daar ook wat te mogen lenen. Er is ook een doorlopend foto programma via een laptop die de mooiste plaatjes laat zien. Daarnaast maken we een quiz voor de kinderen met een klein prijsje als beloning.

De Winterkoning

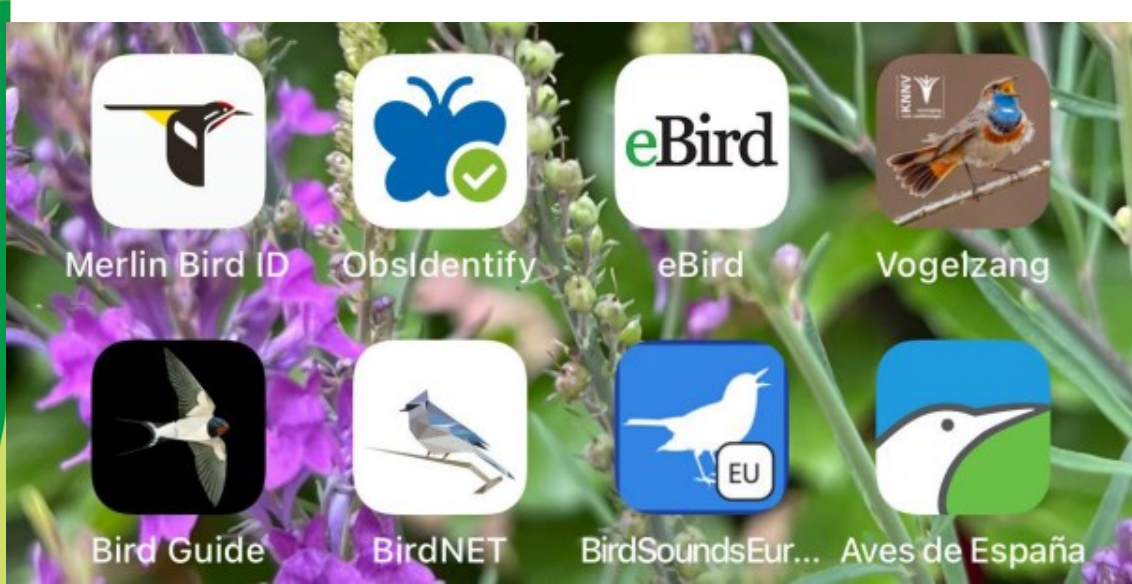
Nieuwsbrief - juni 2024

Dus kan je een uurtje vrij maken voor onze VWG laat even wat van je horen via de mail:

publieksactiviteiten@vwgmidden-kennemerland.nl

Snor, Dorregeesterpolder, 9 juni, foto Bart Romijn

Praktische vogelapps en -websites

Bart Romijn en Paul Mulder

Bijna iedere vogelaar heeft wel een vogelgids in huis, zoals de **ANWB Vogelgids van Europa**, de **fotogids Vogels van Europa** of andere. Met name de ANWB vogelgids is door de zorgvuldigheid, uitgebreidheid en gedetailleerdheid onvervangbaar voor de herkenning van vogelsoorten. Alleen, in het veld is het vaak omslachtig om in een boek te kijken. En ook heb je niet altijd een ervaren vogelaar naast je die alle vogels kent en geluiden herkent. Vogelapps en -websites zijn dan een welkome aanvulling.

De herkenning van beeld en geluid worden steeds beter. Maar de apps en de websites bieden meer. Hier volgt een overzicht van enkele van de meest populaire apps en websites. Een waarschuwing vooraf: Vogelapps met beeld- of geluidherkenning kunnen er soms ook faliekant naast zitten. Ga dus nooit blind af op het herkenningresultaat, zelfs niet als je een herkenning van 100% zeker hebt! Check met meerdere hulpmiddelen of deskundigen.

Op de online Vogelgids op Vogelbescherming.nl kan je door de naam in te tikken per soort snel informatie krijgen over onder meer herkenning, leefwijze en bescherming. Naast diverse beelden van de betreffende soort (vaak ook onderscheidend naar man, vrouw en jong, inclusief vliegbeelden) toont de site ook sterk gelijkende soorten. Handig als je twijfelt, bijvoorbeeld als je niet zeker weet of je een Aalscholver of een Kuifaalscholver ziet.

Waarneming.nl kennen de meeste vogelaars als site waarop je vogelwaarnemingen invoert. Je kan op een locatie zoeken naar welke soorten daar gezien zijn. Welkom ter voorbereiding van een bezoek aan een bepaald gebied. Ook kan je op een bepaalde soort zoeken naar de locaties waar deze waargenomen is. Met het invoeren van je eigen waarnemingen bouw je een archief op, al dan niet met gemaakte foto's en opgenomen geluiden erbij. Onder je profiel zie je ook je soortenlijst staan, alsook (een kaart van) de locaties waar je waarnemingen hebt gedaan. Minstens zo belangrijk is dat je met je waarnemingen bijdraagt aan een belangrijk monitoringsysteem dat in Nederland door SOVON wordt beheerd.

De site waarneming.nl biedt nog veel meer. Als je op een bepaalde soort klikt dan krijg je toegang tot heel veel informatie van de bepaalde soort: beeld, geluid, verspreiding (inclusief een verspreidingskaart in Nederland), ondersoorten, herkenning, status in Nederland, en – als je je nog verder in de soort wil verdiepen – andere informatiebronnen.

De Winterkoning

Nieuwsbrief - juni 2024

Een waarschuwing vooraf: Vogelapps met beeld- of geluidherkenning kunnen er soms ook faliekant naast zitten.

Ga dus nooit blind af op het herkenningresultaat, zelfs niet als je een herkenning van 100% zeker hebt!

ObbsMapp (gratis in de Google Play Store) of **iObs** (gratis in de Apple App Store) is een app om direct je waarnemingen in te voeren, ook als je geen netwerkverbinding hebt. Zodra je wel toegang hebt tot internet worden de waarnemingen doorgesluisd naar [Waarneming.nl](https://www.waarneming.nl).

Obsidentify herkent wilde dieren en planten op basis van foto's. Deze veelgebruikte app identificeert de soort en geeft je de naam plus aanvullende soortinformatie. Via deze app kan je waarnemingen bewaren; die worden gelinkt aan het systeem van [Waarneming.nl](https://www.waarneming.nl). Zoals voor elk geautomatiseerd hulpmiddel geldt: Obsidentify kan er soms goed naast zitten. Dus check altijd nog via een handboek of andere informatiebronnen.

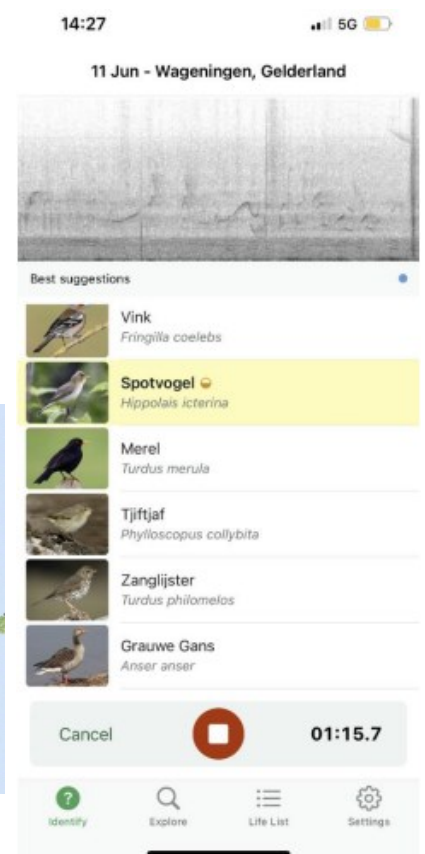
BirdSounds Europe geeft per vogelsoort tal van geluiden, roep, contactroep, bedelroep, alarmroep, etc. Met **BirdNET** kan je vogelgeluiden opnemen en identificeren. De app werkt echter op veel locaties niet.

Wat dat betreft is de app **Merlin Bird ID** praktischer en veelzijdiger. Merlin identificeert vogels via foto's of geluiden. De site geeft daarbij ook informatie over de vogelsoort, verspreiding en geluiden. Extra aantrekkelijk is dat de Merlinapp tegelijkertijd alle hoorbare vogelgeluiden toont, waarbij de actieve geluiden oplichten.

De afbeelding hiernaast uit de Merlin app laat zien dat er zes vogelsoorten te horen waren. Op het moment van het maken van deze schermafbeelding was de Spotvogel te horen; de

Spotvogel, mei 2024 Oostvaardersplassen;
Foto Elice Jongerius

Op een ander moment waren er meerdere geluiden tegelijkertijd te horen; de Vink, Merel en Tjiftjaf lichtten op. In de app kan je een van de vogels in het lijstje aantikken, waarna de app naar het moment springt dat die vogel voor het eerst te horen is. Bij een 2e keer aantikken gaat ie naar de volgende 'occurrence' van die vogel (als die er is).

Net als bij beeldherkenning zit ook de geluidsherkenning er af en toe naast. Wat bijvoorbeeld nogal eens voorkomt, is dat de app naast een Merel ook een Wielewaal toont. Abusievelijk, want het geluid is afkomstig van de Merel, een meester in imitatie! Zeker beginnende vogelaars kunnen met het gebruik van Merlin hun geluidenkennis snel opkrikken. Omdat het alle geluiden registreert, zie je ook vogels verschijnen die je zelf niet hoort. Praktisch voor beginners die veel geluiden niet herkennen en ook voor hen die tonen boven een bepaalde hoogte niet meer kunnen horen.

Handig toch, zo'n gratis vogelgehoorapparaat!

De Winterkoning

Nieuwsbrief - juni 2024

[Waarneming.nl](https://www.waarneming.nl)

Minstens zo belangrijk is dat je met je waarnemingen bijdraagt aan een belangrijk monitoringsysteem dat in Nederland door SOVON wordt beheerd.

Zeker beginnende vogelaars kunnen met het gebruik van **Merlin** hun geluidenkennis snel opkrikken.

De Winterkoning

Nieuwsbrief - juni 2024

Paul Mulder in vogelgebied Zouweboezem; foto Bart Romijn

Even kennismaken met: Paul Mulder, webmaster en lid redactie

Interview met Bart Romijn, juni 2024

Per definitie werkt een webmaster achter de schermen. Zo ook bij de Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland. Dit geldt des te meer voor Paul Mulder, iemand die van nature zichzelf niet snel op de voorgrond plaatst. Op de achtergrond verzorgt hij de website, is hij voor veel leden IT-ondersteuner en -probleemoplosser. Daarnaast is hij ook nog lid van de redactie. Tijd om Paul in deze rubriek 'Even kennismaken met' voor het voetlicht te brengen.

Had je als kind al iets met vogels?

Met vogels was ik nooit zo bezig. In Bolsward, waar ik ben opgegroeid, vond ik het altijd lekker buiten te zijn, in het grote groene veld, voetballen, fierljeppen. Een oom van me uit Bunnik nam me de natuur in. In de Lindevallei leerde ik van hem wat een Krabbescheer en een Kale Jonker waren, namen die me altijd bij zijn gebleven. Zo leerde ik plantjes te determineren, en ontwaakte mijn belangstelling voor biologie, dat ik op school al een leuk vak vond en ook ben gaan studeren in Groningen. Die studie was overigens geen eerste keuze. Eerst heb ik nog een jaar aan de Muziek Pedagogische Academie in Leeuwarden gestudeerd. Maar dat vond ik uiteindelijk toch te schools, te weinig creatief.

Een oom van me uit Bunnik nam me de natuur in. In de Lindevallei leerde ik van hem wat een Krabbescheer en een Kale Jonker waren, namen die me altijd bij zijn gebleven

Nu ben je webmaster bij onze Vogelwerkgroep, waar heb je de kennis daarvoor opgedaan?

Er was begin jaren '80 maar een kleine arbeidsmarkt voor biologen. De IT-wereld daarentegen was *booming*. Er werden veel werkloze academici aangetrokken en omgeschoold, waaronder ik dus ook. Ik kon in deze sector goed mijn ei kwijt en ben dan ook nagenoeg mijn hele werkzame leven in de IT werkzaam geweest.

Zo was ik langere tijd als wetenschappelijk programmeur verbonden aan het Centrum voor Milieukunde van de Universiteit in Leiden. Ik hielp onder andere modellen en software te ontwikkelen voor de Levenscyclusanalyse van producten. Dat brengt alle facetten in beeld van een product, van de winning van grondstoffen en (her)gebruik tot en met afvalverwerking, 'van wieg tot graf.' Het is een soort ketenanalyse die helpt bij het uitzoeken van de knoppen waaraan je moet draaien om de milieu-impact te verkleinen.

Ook heb ik lange tijd bij IBM gewerkt, aanvankelijk als programmeur/analist, later als software architect. Het werk paste bij mij: puzzelen, op een creatieve manier problemen oplossen en iets concreets gedaan krijgen.

Over creativiteit gesproken, wat doe je nog met de muziek?

Met veel plezier speel ik piano, vooral klassiek, ook een beetje jazz: behalve onderhoud studeer ik ook veel nieuwe stukken in. Ook zing ik in een klassiek kamerkoor; meerstemmige muziek is geweldig om te doen. Daarnaast ben ik vrijwilliger bij Theater en Filmhuis De Cirkel in mijn woonplaats Heemskerk. Ik doe de programmering van een reeks klassieke concerten op zondagochtend. De optredens van zowel ervaren als jong talent dat zich aandient blijft altijd genieten, en een enthousiast en dankbaar publiek maakt het elke keer weer de inspanning waard.

Tot slot: Als kind had je niet veel met vogels, maar nu ben je toch een liefhebber-vogelaar geworden; hoe is dat gekomen?

Een paar jaar geleden stopte ik met werken en had ik opeens veel tijd voor iets nieuws. Een advertentie voor een vogelcursus van Hans Stapersma trok mijn aandacht. Door deze cursus ben ik echt gegrepen door vogels, en vind het leuk om met andere vogelliefhebbers op pad te gaan. En al vind ik het iedere keer weer interessant een nieuwe vogelsoort te leren kennen, een zeldzame-soortenjager ben ik zeker niet. Veel meer interesseert mij het hele plaatje van vogels: hun geluiden (mijn muzikale achtergrond helpt misschien een beetje), hun gedrag en de interactie met hun omgeving. Maar de kiem voor het genieten van de natuur werd toch gelegd in de tijd dat ik met mijn oom in de natuur rondstruinde.

De Winterkoning

Nieuwsbrief - juni 2024

Het werk paste bij mij: puzzelen, op een creatieve manier problemen oplossen en iets concreets gedaan krijgen.

Reminder - Uit het bestuur

Vacatures

We zoeken nog een tweede webmaster naast Paul Mulder omdat we digitaal steeds meer doen en digitale zekerheid steeds belangrijker wordt.

De Winterkoning

Nieuwsbrief - juni 2024

Worden Koereigers gewone Nederlandse broedvogels? Is de sky de limit?

Koereiger, december 2023, Heemskerck. Foto Bart Romijn

Wordt de Koereiger een normale Nederlandse vogel?

Peter Mol

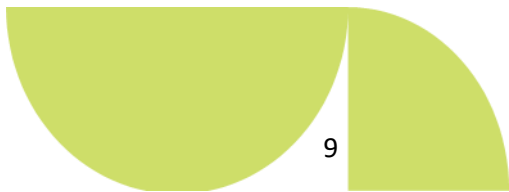
Een vogelaar die in de vorige eeuw een Koereiger tegen het lijf liep, was als een kind zo blij. Wat een mazzel had je dan; de Koereiger was een zeldzame dwaalgast, die slechts af en toe in ons land verscheen. De broedgebieden lagen ver weg in Zuid Frankrijk en Spanje. Toch hadden we toen al kunnen weten, dat de geleidelijk oplopende meldingen van Koereigers de voorbode waren van iets veel groters. In Zuid en Noord-Amerika en ook in Azië was al aan het begin van de 20^e eeuw een opmars van historische proporties aan de gang. Sinds een jaar of twintig gaan ook de ontwikkelingen in ons land razendsnel. Wordt de Koereiger een normale vogel in onze weilanden?

Hoe herken je een Koereiger?

De Koereiger is een wit gekleurde kleine reiger, die nog het meest op een Kleine Zilverreiger lijkt. De eerste is echter iets kleiner en gedrongener en heeft een kortere nek. De snavel is niet zwart, als bij een Kleine Zilverreiger, maar oranjegeel en is bovendien korter en dikker. In de broedtijd krijgt de Koereiger prachtige oranjebruine veren op kop en borst en ook wat op de rug. In het najaar wordt de vogel weer helemaal wit. Koereigers zijn gek genoeg niet het meest verwant aan Kleine Zilverreigers, maar aan Ralreigers; een reigersoort die eveneens in tropische en mediterrane zones leeft.

Een innige relatie met hoefdieren

Eeuwen geleden was de Koereiger nog een Afrikaanse vogel, die vooral te vinden was in laaggelegen vochtige gebieden waar veel hoefdieren graasden. De voorkeur om zich in de nabijheid van vooral koeien en schapen, maar ook zebra's en buffels op te houden, leverde deze vogel zijn naam op. Koereigers ontdekten dat grazende beesten voortdurend insecten en wormen verstoren en dat zij daarvan handig gebruik konden maken. Bovendien zaten die grazers ook nog eens onder de teken en vliegen. Door die weg te pikken werden Koereigers graag geziene gasten bij veehouders.

Expansie dankzij toenemende veeteelt en ontbossing

Behalve dat Koereigers vanwege hun nuttige werk niet of nauwelijks bejaagd werden, profiteerden ze vooral van de toenemende invloed van mensen op de natuur. Steeds meer bos werd landbouwgrond en veestapels groeiden enorm. Koereigers konden zo geleidelijk flink toenemen. Azië werd al vroeg met de opkomst van de landbouw en veeteelt gekoloniseerd. In de jaren 70 van de 19^e eeuw staken Koereigers onverwacht de Atlantische oceaan over naar Zuid-Amerika. Vanaf de jaren 30 van de vorige eeuw namen ze in rap tempo toe en werd heel Latijns Amerika dankzij de groeiende veeteelt gekoloniseerd, in de jaren 40 gevolgd door Noord-Amerika. Daar komt de vogel nu al tot Alaska en Newfoundland voor. In dezelfde tijd werd aan de andere kant van de wereld Australië bereikt.

Koereigers in Europa

Dat de Koereiger wereldkampioen leefgebied uitbreiden werd, dankt de vogel niet alleen aan de groei van de veeteelt en de ontbossing. Ook was een typische eigenschap van de Koereiger belangrijk, namelijk de gewoonte om regelmatig verkenningstochten tot wel duizenden kilometers uit te voeren. Daarbij worden ook zeeën en oceanen niet geschuwd. Ze worden daardoor vaak op verafgelegen eilanden gezien. Niet minder belangrijk bij de uitbreiding is de opwarming van het klimaat. Dat zien we nu heel goed in Europa. Strengere winters blijven afwezig, waardoor de Koereiger, die ergens in de 19^e eeuw al Spanje wist te bereiken, via Frankrijk (eerste broedgeval in 1968) steeds noordelijker begon door te dringen. Vooral vanaf het eind van de jaren 90 van de vorige eeuw gaat het snel.

Koereigers in Nederland

Lang werd gedacht dat de Koereiger ergens in Frankrijk wel op de grenzen van verdere uitbreiding zou stuiten. Naarmate je noordelijker komt, wordt het klimaat toch grilliger en nemen sprinkhanen, elders een belangrijke voedselbron, sterk in aantal af. Deze veronderstelling kan inmiddels de prullenbak in. Nadat het aantal opduikende individuen jarenlang al geleidelijk opliep, verscheen in 1998 ineens een groep van 20 Koereigers in Nederland. Zowel op Oostvoorne als in de Wieden ging een paartje over tot broeden, maar zonder succes. Wie toen bevestigd werd in de gedachte dat Nederland toch echt een stap te ver was, werd al snel gelogenstraft. In 2009 vond bij Ellewoutsdijk het eerste geslaagde broedgeval plaats. Even werd het stil, al nam het aantal gesignaleerde individuen wel toe, tot vanaf 2022 ineens de ban gebroken leek. Zowel in de Wieden als in de Biesbosch doken meerdere succesvolle broedparen op. Zelfs in de wintermaanden konden op slaapplekken door heel Nederland tot wel 100 Koereigers worden geteld.

Wat kunnen we nog verwachten?

Worden Koereigers gewone Nederlandse broedvogels? Is de *sky de limit*? Dat de Koereiger een normalere broedvogel in Nederland gaat worden, lijkt wel duidelijk. Maar hoe normaal blijft even de vraag. Insecten en regenwormen nemen in Nederland in recordtempo af. Toch zullen daar waar grotere oppervlakten aan open moerassige natuurgebieden met grazers en weidevogelreservaten met kruidenrijke graslanden aanwezig zijn, Koereigers hun kansen grijpen. Vooral als een kolonie Blauwe Reigers of een gemengde reiger/Aalscholverkolonie ergens in de nabijheid aanwezig is. Daar broeden ze graag tussenin. En omdat de kans dat ze weidevogelkuikens zullen belagen uiterst klein is, zal de Koereiger toch vooral een aanwinst zijn.

Zelf werd ik al ontroerd door de ontdekking van een onderzoeker, dat een Koereiger niet zomaar bij een koe of schaap gaat staan. De vogel houdt precies in de gaten welk dier tussen de 15 en 25 stappen per minuut zet. Bij minder worden veel te weinig insecten verstoord en bij meer is de verstoring niet meer bij te benen. Zo moet een Koereiger voortdurend inschatten welke koe of schaap de ideale is om mee op stap te gaan.

De Winterkoning

Nieuwsbrief - juni 2024

Zelf werd ik al ontroerd door de ontdekking van een onderzoeker, dat een Koereiger niet zomaar bij een koe of schaap gaat staan.

De Winterkoning

Nieuwsbrief - juni 2024

foto Dick Dekker

Zomaar een Torenvalkkast

Hans Stapersma

Ergens in maart van dit jaar werd ik gebeld door een dame uit Uitgeest die voor haar verjaardag een Torenvalkkast had gekregen. Of de Vogelwerkgroep kon adviseren over een goeie plek en tja misschien ook helpen om het ding op te hangen?

Ik tastte in het gesprek een beetje af of de locatie geschikt was, of er bomen stonden waar we misschien gebruik van konden maken en of er misschien problemen met burens zouden kunnen ontstaan en of er zelfs misschien een omgevingsvergunning nodig zou zijn. Binnen een dag belde ze me terug dat de burens geen bezwaar hadden en of we dus verder konden. Ik moest in die periode toevallig in de buurt van de beschreven locatie zijn en ben erlangs gereden en – hoewel niet optimaal – leek het me wel kansrijk.

Zoals ik vaak doe in zulke praktische gevallen: ik bel Dick Dekker van de commissie Publieksactiviteiten. Dick is zo actiegericht dat je eigenlijk geen tijd hebt om de telefoon neer te leggen of hij zit al in de auto. Zo ook deze keer. Maar ja toen werd het even een tijdje stil. Na een paar weken belde ik hem, zo langzamerhand echt nieuwsgierig over de stand van zaken, en toen kwam het verhaal eruit: de boom (krulwilg) was niet geschikt en een zoon was niet heel genegen om een paal vast te lassen aan een – stevig in beton verankerde – kinderschommel.

Dick is zo actiegericht dat je eigenlijk geen tijd hebt om de telefoon neer te leggen of hij zit al in de auto.

De Winterkoning

Nieuwsbrief - juni 2024

foto Dick Dekker

Ik waarschuwde Dick dat we er voor moesten oppassen om te worden gebruikt voor dingen waar men ook gewoon vaklui voor kon inhuren en hij was het met me eens. Vrij kort daarop echter kreeg ik een mail van Dick met twee foto's: één van de aan de schommel bevestigde nestkast en één van een Torenvalk bovenop de kast, genomen exact een half uur na montage van de kast! Ook Torenvalken hebben kennelijk woningnood! Maar ja, het verhaal is nog niet af.

Kort na dit leuke nieuws werd onze secretaris – geheel onwetend van dit alles - gewaarschuwd door omwonenden in Uitgeest dat er een Torenvalkkast in de buurt was geplaatst terwijl zij Boerenzwaluwen in de schuur dichtbij hadden en of we daar wat aan wilden doen (aan die kast dus). Arie heeft dat een beetje weten te sussen door te melden dat Torenvalken vooral muizen eten maar de omwonenden waren er nog niet zo gerust op. Wij hebben er verder niet op gereageerd maar het slot van dit verhaal is dat – nog een extra verhaallijn - de broer van de “wat tegenstribbelende” zoon uiteindelijk de werkgever bleek te zijn van onze nieuwe penningmeester! Zo blijkt maar weer eens hoe klein Nederland is en hoe moeilijk het is ieders belang te kennen en in redelijkheid te respecteren.

Ook Torenvalken hebben kennelijk woningnood!

Vogelwaarnemingen Midden-Kennemerland, maart-mei 2024

Hans Schekkerman

Maart-mei algemeen

Maart 2024 was de zachtste maart sinds het begin van de KNMI-waarnemingen in 1901. Na de kletsnatte winter viel in maart iets minder neerslag dan normaal, maar in april werd dat 'goedgemaakt', met meer dan twee keer de normale maandhoeveelheid op sommige plekken in het land. Mei was zelfs record-nat. Al die regen zorgde ervoor dat de extreem hoge waterstanden in het duin niet zakten in de loop van het voorjaar. Ik denk niet dat er een hydroloog is die heeft voorspeld dat het water juist begin juni de hoogste stand zou bereiken. Hele stukken bos stonden toen nog steeds blank, evenals grote delen van de voormalige landbouw-enclaves van het Watervlak en het Grote Stuk (Kruisberg). Het leverde ongekende taferelen op, bv. van op overstroomde paden en speelweides broedende Meerkoeten. Voor vogels die hun voedsel vinden op en in de bosbodem, zoals muizen of wespen, was dit wellicht minder gunstig. Ook in de polderplassen was de waterstand continu hoog, wat ertoe leidde dat in april en mei nauwelijks voor steltlopers aantrekkelijke slikranden en ondiepe oeverzones aanwezig waren in de regio. Hoewel de temperaturen eigenlijk het hele voorjaar boven normaal lagen was het aantal zonne-uren juist relatief gering, en kwam echt 'spannend vogelweer' met zon en zuidoostenwind (goed voor o.a. roofvogeltrek) niet vaak voor.

Vertrekkend en verrassend waterwild

De laatste **Wilde Zwaan** van het winterseizoen zwom op 1 en 12 mrt op de Wei van Brasser, NHD Bakkum. Een **Toendrarietgans** zat van 4-6 mrt tussen Kolganzen in de Heemskerker Noordbroek, en een **Kleine Rietgans** op 15 mrt langs de St. Aagtendijk, Beverwijk. Van beide soorten werden rond half mrt ook enkele overtrekkende groepen opgemerkt. Een **Indische Gans** verbleef op 19 mrt kortdurend in het Infiltratiegebied, NHD Castricum. Zes **Witbuikrotganzen** vlogen op 13 mei mee in het gebruikelijke mei-trek golfje van Rotganzen langs Castricum aan Zee. Op 26 mei vloog de enige **Casarca** van deze periode over het Watervlak, NHD Castricum. Vanaf 9 mrt werden **Zomertalingen** gezien op vrij veel plekken, maar niet in grote aantallen: Castricumerpolder / Groote Ven (max. 3), De Kampen en Waterberging Heemskerk (3), Limmerpolder (1), Watervlak (4), Hoefijzermeer (1), Wei van Brasser (1), Doornvlak (1) en Diederik (2). Over zee waren er maar 2 waarnemingen, minder dan normaal in mrt. Van een vrouwtje **hybride eend** op het Hoefijzermeer en het Watervlak op 18-20 mei bleef onbekend wie haar ouders waren (één was vermoedelijk een Pijlstaart), maar ze bleek onweerstaanbaar voor Zomertaling-mannen; op de 18e had zij er 1, op de 19e 2 en op de 20e 3 in haar kielzog! Er waren meer bijzondere eenden in de regio dit voorjaar. Op 23 mrt vloog een onvolwassen mannetje **Koningseider** langs 2 verbouwde trektellers bij Castricum aan Zee. Deze werd enkele dagen later langs Scheveningen vliegend gezien en vermoedelijk dezelfde op 14 mei weer langs de Hollandse kust, waaronder opnieuw Castricum aan Zee. De enige eerdere Koningseider in Midden-Kennemerland pleisterde in jan-feb 1982 bij de Noordpier. Helemaal nieuw voor de regio (en pas het ca. 40^e geval in Nederland) was een mannetje **Kleine Topper** op de oostelijke Wei van Brasser op 30 mrt. De volgende dag was hij alweer verdwenen. Dat verplaatsingen van waterwild in mrt en april verrassende vondsten kunnen opleveren illustreerde ook het mannetje **Rosse Stekelstaart** dat Brasser aandeed op 21 apr, al beschouwen we die als een exoot. Twee **IJseenden** passeerden over zee op 26 en 31 mrt. Nadat de paar duizend voor onze kust overwinterende **Zwarte Zee-eenden** in feb grotendeels verdwenen leken, bouwde zich vanaf half mrt opnieuw een concentratie op, foeragerend op wisselende plekken voor de kust van Heemskerk tot Egmond.

De Winterkoning

Nieuwsbrief - juni 2024

Na de kletsnatte winter viel in maart iets minder neerslag dan normaal, maar in april werd dat 'goedgemaakt', met meer dan twee keer de normale maandhoeveelheid op sommige plekken in het land. Mei was zelfs record-nat.

De piek viel rond 13 april toen 's ochtends liefst 13.000 exx langs de zeetrekpost vlogen na nachtelijke verdrifting. Tussen de Zwartjes pleisterden ook opmerkelijk veel **Grote Zee-eenden**: tot meer dan 100 in mrt en zelfs 220-225 exx op 11-12 apr.

Zomertaling met vrouw hybride eend, Hoefijzermeer, 18 mei foto Hans Schekkerman

De Winterkoning

Nieuwsbrief - juni 2024

*De aantallen **Geoorde Futen** op de Bakkumer duinplassen liepen vanaf 1 mrt langzaam op tot maximaal 21 begin mei, maar daalden daarna weer. Vermoedelijk zagen de fuutjes in dat het bij de extreme waterstand nog heel lang zou duren tot ze nesten konden bouwen. In Soeckebacker (NHD Egmond) verbleven max. 4 exx*

Duikers, aalscholvers en reigers

Door zeetrektellers werden 14 **Parelduikers** opgemerkt tussen 16 mrt en 5 mei, de meeste op 20 apr (7N). Op 16 mrt passeerde ook een **IJsduiker** Castricum aan Zee. De enige **Roodhalsfuut** pleisterde bij de sluizen in Velsen-Noord op 6-10 mrt. De aantallen **Geoorde Futen** op de Bakkumer duinplassen liepen vanaf 1 mrt langzaam op tot maximaal 21 begin mei, maar daalden daarna weer. Vermoedelijk zagen de fuutjes in dat het bij de extreme waterstand nog heel lang zou duren tot ze nesten konden bouwen. In Soeckebacker (NHD Egmond) verbleven max. 4 exx. Over zee vlogen ondertussen **Noordse Stormvogels** op 19 apr en 12 mei. Bij de Noordpier werd slechts af en toe een **Kuifaalscholver** gezien: op 2 mrt en 14 en 17 apr. De broedbomen van de **Aalscholvers** in het Infiltratiegebied takelen steeds verder af: 265 bezette nesten is 30% minder dan vorig jaar. Dat werd niet goedge maakt door de groei van de vestiging in de Karpervijver, tot 41 nesten. **Roerdompen** werden zoals gebruikelijk gemeld uit de Dorregeesterpolder (hele periode) en in het Infiltratiegebied (af en toe hoempend vanaf 27 mrt). De vanaf eind jan bij Bakkum-Noord pleisterende **Koereiger** bleef daar t/m 18 mrt. Op 1 apr werd er een gemeld bij Busch & Dam in de Uitgeesterbroekpolder. **Kleine Zilverreigers** werden gezien op 3 mrt (Steenstrapark, Heemskerk), 14 mei (De Westert, NHD Egmond) en 26 mei (4N Watervlak). Het voorjaar leverde 4 waarnemingen op van **Purperreiger**, op 28 apr, 7, 13 en 14 mei. In totaal 29 **Ooievaars** werden gemeld; het grootste aantal bijeen was 3 in (o.a.) de Heemskerker Noordbroek op 26 mrt.

Zeearend, Wei van Brasser, 26 maart foto Rob van Bemmelen

De Winterkoning

Nieuwsbrief - juni 2024

*Een mogelijke **Slangenarend** joeg in NHD terrein Heemskerk op 14 mei, maar liet zich onvoldoende goed bekijken voor zekerheid.*

Roofvogels

Op 12 dagen tussen 1 apr en 31 mei werden in totaal 17 doortrekkende **Visarenden** gezien, waarvan 9 in de 2 weken tussen 28 apr en 12 mei. Er overnachtten ook weer enkele vogels in het NHD; terrein Bakkum lijkt daarvoor in de laatste jaren favoriet. Daar overnachtten (waarschijnlijk) ook beide onvolwassen **Zeearenden** die werden waargenomen: op 2 mrt over het Zeerijdsdijkje uit de richting van de Karpervijver, en op 26 mrt bij de Wei van Brasser en later over de Krim, NHD Egmond. Een mogelijke **Slangenarend** joeg in NHD terrein Heemskerk op 14 mei, maar liet zich onvoldoende goed bekijken voor zekerheid. Dat gold ook voor een **Dwergarend** die later die dag in NHD Egmond werd gezien. Altijd een highlight op een vogeldag is **Rode Wouw**; er werden exemplaren gezien op 9 mrt over de Zuidernollen, NHD Castricum, 19 mrt in de Castricumerpolder, 31 mrt over NHD Heemskerk en Beverwijk, 6 apr over Heiloo en Castricum, en 21 mei weer in de Castricumerpolder. De enige twee **Zwarte Wouwen** vlogen op 8 apr over Limmen en Castricum en op 30 apr over NHD terrein Heemskerk. In mrt en apr (tot 4 mei) joegen minstens 1, maar soms ook 2 pleisterende vrouwtjes **Blauwe Kiekendief** in het buitenduin van (bijna) Wijk aan Zee tot Egmond. (Sub)adulte mannetjes werden in het duin gezien op 9 mrt en 11 apr. Uit de polders kwamen 7 waarnemingen in mrt, 1 in apr en 2 in mei, waaronder 3 van mannetjes. Veel zeldzamere **Grauwe Kiekendieven** werden gezien op 2 mei (man, Noorderduin, NHD Heemskerk) en 12 mei (2kj, Reggers-Sandervlak en Waterkuilen, NHD Egmond), met nog een **Grauwe of Steppenkiekendief** over De Hoge Toren, NHD Egmond, op 21 mei. **Smellekens** op voorjaarsstrek werden gezien tussen 22 mrt en 18 mei. Het verloop van waarnemingen van **Slechtvalk** was opvallend: 21 in mrt, 12 in apr, 2 in mei. Weerspiegelt dit wegtrek van overwinteraars of gedragen regionale broedvogels zich steeds minder opvallend naarmate het voorjaar vordert?

Steltlopers en kwartel

Alle waarnemingen van **Kwartel** (tussen 30 apr en 31 mei) hadden een connectie met de vinkenbaan, waar geregeld 's nachts lokgeluid wordt afgespeeld. Sommige bleven best lang hangen; op het Watervlak leverde dat een geldig territorium op. Door de hoge waterstanden in de polderplasjes werden typische mei-steltlopers als **Kleine Strandloper** (3 waarnemingen), **Temminck's Strandloper** (4), **Krombekstrandloper** (3), **Bosruiter** (3) en **Zwarte Ruiter** (5) maar weinig gezien. Wel massaal was de doortrek van **Rosse Grutto's**. Met name op 20-21 apr werden uit Mauritanië arriverende groepen op weg naar de Waddenzee omlaag gedwongen door stevige noordenwind, wat langs Castricum aan Zee een nieuw telpostrecord opleverde van 3180 N in 5 uur op de 20^e, en nog 800 N in 1.5 uur op de 21^e. De over de branding ploeterende vogels boden een spectaculaire aanblik. Op beide dagen werden ook veel groepen door het binnenland gemeld. Eerder in het voorjaar liepen de aantallen pleisterende **IJslandse Grutto's** in de Groote Ven op tot rond 200 exx eind mrt en begin apr. In de Waterberging bij Heemskerk zaten er tot 120 (1 apr). De laatste werden gemeld op 21 apr.

Rosse Grutto's, Egmond aan Zee, 20 april foto Arnold Wijker

Jagers tot sterns

Een **Grote Jager** over zee bij Egmond-Binnen op 10 apr was een voor deze soort bijzondere voorjaarswaarneming. **Kleine Jagers** trekken in het voorjaar wel geregeld langs onze kust, maar bleven vrij schaars: 8 exx op 5 dagen tussen 10 en 19 apr. Ook over zee werden 16 **Zwartkopmeeuwen** gezien tussen 2 mrt en 22 apr; elders werden er nog ca. 12 gemeld. Opvallend waren de lage aantallen over zee trekkende **Dwergmeeuwen** dit voorjaar. Er waren slechts 2 tellingen met meer dan 100 exx, op 14 apr (291) en 1 mei (174). Dat steekt schril af bij de maxima uit de vijf voorgaande jaren: 1500-12000 in een telling. Onvolwassen **Geelpootmeeuwen** werden gemeld langs de kust op 22 mrt (2 exx), 10 (2) en 12 apr. **Pontische Meeuwen** werden aanzienlijk vaker gemeld: 33 exx op 19 dagen, ook deze bijna allemaal langs de Noordzeekust. Het in de vorige nieuwsbrief geuite vermoeden dat in Beverwijk een overwinterende **Grote Burgemeester** verbleef bleek op 10 mrt te kloppen; deze volwassen vogel maakte tot 24 mrt gebruik van een voederbak in de vorm van een afvalcontainer in haven De Pijp.

De Winterkoning

Nieuwsbrief - juni 2024

*Opvallend waren de lage aantallen over zee trekkende **Dwergmeeuwen** dit voorjaar.*

Hij bleek al in december te zijn gefotografeerd op het strand bij IJmuiden en Bloemendaal, tijdens wat vermoedelijk uitstapjes voor hem waren. **Reuzensterns** vlogen over Egmond-Binnen op 6 mei en langs het strand bij Egmond op 12 mei.

Pontische Meeuw met afwijkende vleugeltekening, Noordpier, 22 mrt foto Roef Mulder

De Winterkoning

Nieuwsbrief - juni 2024

Bijeneters duiken in recente jaren geregeld op in mei en juni, maar worden meestal slechts overvliegend gezien of zelfs alleen gehoord vanuit een grote blauwe lucht. Extra welkom was daarom een groep van 6 exx die op 27-30 mei een vaste domicilie verkozen ...

Duiven tot spechten

De enige gemelde **Zomertortel** van dit voorjaar vloog op 6 mei langs de vinkenbaan. Een **Oehoe** werd in de vroege ochtend van 30 mrt kortstondig gezien langs de Beverwijkerstraatweg in Heemskerk. Van de maximaal 4 **Velduilen** die al vanaf de vorige verslagperiode pleisterden langs de Zeedijk van de Wijkermeer werd de laatste gezien tot 2 mei, maar op 25 mei was er opnieuw een melding, wat de gedachte oproept aan een mogelijk broedgeval. Hetzelfde deden 3 waarnemingen in het buitenduin van NHD Castricum-Heemskerk tussen 26 mrt en 14 mei, maar er kwam ondanks opletten geen vervolg. Daarnaast werden nog Velduilen gemeld uit de Hempolder bij Akersloot op 26 apr en in NHD Egmond op 2 mei. Op 14 mei werd vanaf de uitkijktoren op de Kruisberg een boven het Watervlak vliegende **Alpengierzwaluw** gezien. Eerdere gevallen in de regio waren er alleen op 27 mei 1995 (Rijksduinen Velsen-Noord) en 27 mei 2012 (Vogelduin-Zuid); die laatste is echter niet geaccepteerd door de CDNA (inmiddels is Alpengierzwaluw geen beoordeelsoort meer). Een **Hop** liet zich in op 10 mei fraai bekijken in het Noorddorpervlak, NHD Heemskerk. **Bijeneters** duiken in recente jaren geregeld op in mei en juni, maar worden meestal slechts overvliegend gezien of zelfs alleen gehoord vanuit een grote blauwe lucht. Dit gebeurde op 2 mei (≥ 1 Zuidernollen), 12 mei (1 Z zeereep Egmond-Castricum, 4 Z Uitgeest), 21 mei (2 Z De Westert) en 26 mei (2 Z Kieftenvlak). Extra welkom was daarom een groep van 6 exx die op 27-30 mei een vaste domicilie verkozen in de bosrand en nabijgelegen duinterrein in het Reservaat, NHD Heemskerk. Enkele plasjes en zandige steilwandjes in de omgeving zorgden voor hoop op een broedgeval, maar op de 30^e verdwenen ze toch noordwaarts.

Bijeneters, NHD Heemskerk, 29 mei foto Theo Admiraal

De Winterkoning

Nieuwsbrief - juni 2024

Cetti's Zanger is inmiddels een 'gewone' soort geworden in onze regio.

Zangvogels

Een overvliegende Roodkeelpieper op 27 apr in de Groene Driehoek bij Uitgeest was een van de weinige in Nederland dit voorjaar. Vanaf 8 apr was een mannetje Engelse Gele Kwikstaart weer terug op De Kampen, Heemskerk Noordbroek, voor het vijfde jaar op rij. Hij wordt letterlijk al aardig grijs, maar heeft opnieuw gebroed (o.a. transport nestmateriaal). Op andere plekken waar in het recente verleden Engelse broedden (Zanderij en Nesdijk, Castricum) werden ze niet aangetroffen. Wel waren er nog 8 waarnemingen van doortrekkers tussen 6 apr en 12 mei. Een hybride Engelse x Gele Kwikstaart zat op 23 apr in de Vennewaterspolder bij Heiloo. Overtrekkende Noordse Gele Kwikstaarten werden gezien op 2 (2 exx), 12 en 14 mei (3), en eentje aan de grond in Reservaat-West op 6-7 mei. Voor Rouwkwikstaart was het een matig voorjaar met 16 waarnemingen van enkelingen tussen 1 mrt en 21 mei. Ook Beflijsters waren niet al te dik gezaaid: 35 waarnemingen van in totaal 61 exx tussen 31 mrt en 14 mei. Groepen groter dan 4 exx werden niet gezien.

Op 13 apr werd al een vroeg Paapje gefotografeerd in het Vogelduin, NHD Bakkum. Daarna volgden nog 12 waarnemingen tussen 27 apr en 12 mei, vrij veel voor recente voorjaren. Op de 12e zaten er zelfs 5 in het Kieftenvlak, waaronder een zingend mannetje. Cetti's Zanger is inmiddels een 'gewone' soort geworden in onze regio. In het NHD waren er territoria in de Infiltratiegebieden Castricum (10-12!) en Kieftenvlak (3), Wei van Brassier (1) en Centrale Vlak-Soeckebacker (≥3). Buiten het NHD werd gezongen op minstens 6 plekken rond het Uitgeester- en Alkmaardermeer, in de Groene Driehoek (2), en langs St. Aagtendijk en Aagtenpark, Beverwijk (≥6). Voor Snor was het best een goed voorjaar met naast tot 4 zingende vogels langs de Dorregeesterspolderdijk (vanaf 8 apr) ook zangers op 4 plekken in Infiltratiegebied Castricum (vanaf 3 apr; 2 tot ver in mei). De enige Grote Karekiet van deze periode zong op 4 mei langs de St. Aagtendijk (maar juni had nog een verrassing in petto). Zingende Spotvogels werden gehoord op zo'n 35 plekken in het NHD en 9 daarbuiten. Hieronder was wel een flink aantal eenmalige waarnemingen. Qua Fluiters beleefden we met 7 zanglocaties het magerste voorjaar sinds 2016. Ze werden gemeld tussen 30 apr en 29 mei, maar op slechts 2 plekken langdurig (Papenberg NHD Castricum en Grote Stuk NHD Heemskerk, 20-21 dagen) en zonder dat paarvorming werd vastgesteld. Van Bonte Vliegenvanger was er naast ca. 10 doortrekkers ook een langdurig zingend mannetje, in het Melkvlak, NHD Bakkum, van 21 apr t/m 21 mei.

Bonte Vliegenvanger, Melkvlak, 4 mei foto Ruud Altenburg

De Winterkoning

Nieuwsbrief - juni 2024

Na het tamelijk goede winterseizoen voor Barmsijzen werden er ook dit voorjaar nog relatief veel gezien; er waren 50 meldingen.

Na een vroege waarneming op Marquette op 28 apr volgden er nog slechts vijf zingende Wielewalen, in het NHD op 14 (2), 15 (2), en 24 mei. Een eerste broedpoging van een vroeg (de man op 2 mei) terugkerend paartje Grauwe Klauwier mislukte, maar daarna volgde vermoedelijk nog een poging op 300 m van de eerste plek. Daarnaast werden in het duin nog eenmalig (doortrekkende) vrouwtjes gezien op 16, 19 en 28 mei. Solitaire Roeken vliegend over het buitenduin zijn een jaarlijks fenomeen, deze keer op 21 (Hazenduin) en 28 apr (Ronde Berg). Ook werd ons duingebied weer af en toe bezocht door 1 of 2 Raven, vermoedelijk vanuit het noorden: op 26 mrt, 21 en 30 apr, en 18 en 28 mei. Na het tamelijk goede winterseizoen voor Barmsijzen werden er ook dit voorjaar nog relatief veel gezien; er waren 50 meldingen. In mrt waren die vrij gelijk verdeeld tussen Grote en Kleine Barmsijzen, daarna waren Kleine in de meerderheid, maar de laatste Grote werden nog gemeld op en 21 en 27 apr. Daarentegen waren er maar 2 waarnemingen van Kruisbek deze periode, op 2 mrt en 22 apr, beide in de buurt van het Doornvlak. Een Roodmus zong op 30 mei kortstondig in Infiltratiegebied Castricum. De laatste Sneeuwgorzen van het winterseizoen werden gemeld langs de kust op 2, 7 en 9 mrt. Een noordwaarts vliegende Grauwe Gors over het Infiltratiegebied op 21 apr vormde pas de 3e waarneming in de regio in deze eeuw.

Grote Barmsijzen, mannetje, Castricum, 1 april foto Leo Heemskerk

Jeugdvogelclub Midden-Kennemerland

De Jeugdvogelclub organiseerde twee excursies: Geoorde en andere Futen (met het verslag door Maarten Hes) en Op zoek naar de Blauwborst (verslag Jens Groen). Zie de website (<https://vwgmidden-kennemerland.nl/jeugd/>) voor de volledige verslagen.

Op zondag 7 juli is de laatste excursie voor de zomervakantie. Dan fietsen we naar het Zeerijdsdijkje bij Bakkum waar de afgelopen jaren regelmatig Wespeneenden zijn gezien die daar naar wespennesten zoeken. En als we geen Wespeneend zien misschien wel een Bruine Kiekeneend en het is ook een uitstekend gebied voor allerlei rietvogels.

Zodra het programma voor de 2^e helft van 2024 bekend is zullen we dat laten weten en op de website zetten.

Geoorde Fuut, foto Jitte van Leeuwen

De Winterkoning

Nieuwsbrief - juni 2024

Zie de website (<https://vwgmidden-kennemerland.nl/jeugd/>) voor de volledige verslagen.

Excursieverlagen

Geen lezingen in het voorjaar, maar wel genoeg mogelijkheden om samen naar buiten te gaan. Het afgelopen kwartaal vonden maar liefst 7 excursies plaats: Fietsexcursie Castricum en omgeving, Markerwadden, (meerdere excursies in het kader van de) Nationale Vogelweek, (weekendexcursie) Diependal, Dwingelderveld en Fochteloërveen, Amsterdamse Waterleidingduinen, Nachtzwaluw en Leersumse Veld.

Het waren zeer geslaagde, goed geleide excursies, getuige de gevarieerde, zeer leeswaardige verslagen van de deelnemers die je op de website (<https://vwgmidden-kennemerland.nl/excursieverlagen/>) kunt lezen.

Landende Kraanvogel, Fochteloërveen, weekendexcursie mei, foto Bart Romijn

De Winterkoning

Nieuwsbrief - juni 2024

Agenda Lezingen en Excursies, 2^e helft 2024

N.B. 1 Hou altijd de mail in de gaten in verband met nadere informatie, eventuele wijziging of afgelasting!

N.B. 2 Vertrek vanaf Huis van Hilde Castricum, tenzij anders aangegeven. In verband met indeling auto's verzamelen 15 minuten voor vertrek.

Rondje Noord-Holland	Zondag 11 augustus, 7:00u	Kees Roselaar
Het Twiske	Zaterdag 14 september, 7:30u	Bart Korf
Vogelringstation De Vinkenbaan	Zondag 13 oktober; 9:00u	Richard Reijnders
Lezing: Meeuwen	Zaterdag 9 november, 14:00u De Hoep	Marcel Boer
Lezing: De Noordzee Langs	Zaterdag 23 november; 14:00u De Hoep	Vogelaar-fotograaf Karel Mauer
Brabantse Biesbosch	Nader te bepalen datum	Bart Korf
Zuidpier IJmuiden	Zaterdag 14 december; 9:00u	Aalko Veldman

Kijk [hier](#) voor een uitgebreidere beschrijving van de lezingen en excursies de website.